

SVERIGES TÄNDER BEHÖVER Sveriges Tandläkarförbund

- Vilka är
tandvårdens
största
utmaningar
idag?

Tillgängligheten

Kompetensförsörjning
på lärosäten

Risk för ogenomtänkta
politiska reformer

UTFORMNINGEN AV SVENSK TANDVÅRD

- Tandläkarförbundets förslag i 8 punkter

1

Fri prissättning, fri etableringsrätt och kostnadstäckning

Fri prissättning, fri etableringsrätt och kostnadstäckning är avgörande för att skapa förutsättningar att etablera tandvårdskliniker över hela landet och på så sätt motverka den brist på tandläkare som finns på regional nivå. Fri prissättning, fri etableringsrätt och kostnadstäckning är också avgörande för att behålla den mångfald av utförare som finns inom Tandvårdssverige; enskilda praktiker, större privata kedjor och folktandvård.

2

Bra arbetsvillkor, fortbildning och en variation av arbetsuppgifter

Organisatoriska frågor såsom möjligheten till kollegialt stöd, möjlighet till fortbildning, en variation av arbetsuppgifter och förutsättningar är avgörande för att få fler tandläkare att verka i glesbygden. Motsatsen, det vill säga en tandvård som enbart har möjlighet att ta emot akuta fall, ingen kontakt med erfarna tandläkarkollegor och hög personalomsättning i tandvårdsteamet är inte vägen för att öka kvaliteten och kontinuiteten för patienter utanför landets storstadsregioner.

3

Involvera professionen

Det är en självklarhet att involvera professionen när nya system utformas. Det ska vara lätt att göra rätt. Vi ser en ökning av de administrativa uppgifterna, medan tiden för klinisk behandling minskar. Många tandläkare känner sig också klämda mellan vårdgivarens krav och vad som är den bästa behandlingen för patienten. Systemen måste ge utrymme för en tilltro till tandläkaren att göra den professionella bedömning av behandling och åtgärder som tandläkarlegitimationen medger.

4

Satsa på odontologisk forskning och säkerställ kvaliteten på tandläkarutbildningarna

Utan en god kvalitet på utbildningen kommer vi inte få välutbildade tandläkare och därmed inte heller en tandvård av hög kvalitet. Lärosätena står inför stora personalutmaningar. Personalproblemen kan avhjälpas genom satsningar på odontologisk forskning. I dag avsätts en relativt liten andel forskningsmedel till det odontologiska området. Med satsningar på odontologisk forskning kan lärosätena anställa fler forskare och därmed personer som kan undervisa på landets tandläkarutbildningar.

5

Satsningar på sköra äldre - munvårdsombud

Tack vare tradition och goda levnadsvanor har dagens äldre ett större antal intakta tänder än någonsin. Vi ser att tandhälsan snabbt förvärras under den tid som äldre bor kvar hemma, men har hemtjänst eller annan typ av liknande omsorgsstöd – dessa är de så kallade sköra äldre. Samordnade insatser med andra vårdprofessioner måste till för att behålla en god tandhälsa hos de sköra äldre, t.ex. i form av lokala munvårdsombud.

6

Behåll de bitar av dagens tandvårdssystem som fungerar bra

Svensk tandvård fungerar i dag bra i stora delar. Tandvården har en positiv utveckling gällande minskade skillnader i tandhälsa i befolkningen. Samtidigt får tandvården konstant över tid mycket höga betyg i patientnöjdhet, både i absoluta värden och jämfört med andra sektorer. Vi befarar att alltför omfattande omstruktureringar inom tandvården riskerar att bryta den positiva utvecklingen.

7

Vikten av regelbunden och förebyggande tandvård

Regelbunden och förebyggande tandvård är avgörande för en god tandhälsa. Vi måste se till att vi inte tappar den tradition av preventiv och regelbunden tandvård som vi har byggt upp i Sverige. Samtidigt som en regelbunden och förebyggande tandvård är avgörande för en god tandhälsa, riskerar en för stor betoning på förebyggande vård leda till allvarliga förenklingar av de vårdbehov som finns. Med satsningar på förebyggande tandvård är det avgörande att ta höjd för och betona att många sjukdomstillstånd, skador och avvikelser i munnen kräver en helt annan typ av sjukdomsbehandling än förebyggande insatser.

8

Tandvården ska vara individanpassad och utgå ifrån individens behov

I dag når inte tandvården alla individer i samhället. Ett tydligt exempel på det är barns tandhälsa. Trots avgiftsfri tandvård, finns det ändå skillnader i barns tandhälsa. De ekonomiska aspekterna är viktiga, men är inte ensam orsak till skillnaderna i tandhälsa hos befolkningen. Tandvården ska vara individanpassad och utgå ifrån individens behov. Socioekonomiska faktorer tillsammans med enskilda förutsättningar såsom tandvårdsrädsla och levnadsval bildar en kombination av förutsättningar som kräver individuella handlingsplaner. De socioekonomiska faktorernas koppling till hälsa är inte unika för tandvården, utan ses också inom andra vårdområden.

Vad gör Tandläkarförbundet?

- Påverkansarbete -träffar alla politiska partier, samarbete med andra förbund inom Saco, debattartiklar, paneldebatter och seminarier.
- Utredningar och remisser
- Kommunikation som bibehåller en hög attraktion till yrket
- Sammanställer rapporten Framtidens Tandläkare
- Utredningar och undersökningar. Novus kommer i juni.
- Kursverksamhet med hög kvalitet, för tandläkare av tandläkare
- Odontologisk Riksstämman, en viktig arena för tandvårdens utveckling där överskottet går till forskning
- Arbete mot EU via CED, t.ex. certifieringsfrågan
- Riksföreningarna arbetar med frågor som rör arbetsmiljö och villkor